

הנחיות למורים להוראת המצגת – חלק מאיתנו

קהל היעד: כיתות ה-2

משך הפעילות :

אפשר לפרוס את הפעילות על פני שיעור פרונטלי אחד או שניים. המצגת יכולה לשמש כפתיח לעיסוק בנושאים כמו: פלורליזם, חברה משותפת, הזכות לכבוד ולשוויון, רב תרבותיות ועוד.

הרעיון:

במצגת זאת התלמידים יעסקו בנושא פלורליזם בחברה הישראלית - חיים בשיתוף, בהתחשבות ובכבוד הדדי.

מהלך הפעילות:

שקופית 1 - הצגת הנושא

כדאי לשאול את התלמידים:

- לדעתכם, מה הכוונה בביטוי "חלק מאיתנו"?
- "מאיתנו" - למי הכוונה?
- מי כן חלק מאיתנו?
- מי לא חלק מאיתנו?
- מי נמצא בפנים ומי נמצא בחוץ?
- לדעתכם, איך קורה שחלק מהאנשים בחברה נחשבים "חלק מאיתנו" וחלק אינם נחשבים "חלק מאיתנו"? מה הסיבות לכך?

בחברה נחשבים "חלק מאיתנו" וחלק אינם נחשבים "חלק מאיתנו"? מה הסיבות לכך?

שקופית 2 – סרטון כלי נגינה

בשקופית זאת התלמידים יצפו בסרטון המציג כלי נגינה שאינם מקבלים זה את זה בגלל השוני בצלילים ובמראה. כשהכלים מנסים לנגן יחד, מבלי לקבל אחד את היכולות והתרומה של האחר, מתקבל "בלאגן" לא הרמוני. ברגע שהכלים מבינים שאפשר להיתרם מהשיתוף ומהגיוון, המנגינה המתקבלת הרמונית ונעימה לאוזן.

שאלו את התלמידים:

- מה לדעתכם המסר העולה מהסרטון?
- בשלב הראשון כלי הנגינה אינם מקבלים את הכלים השונים מהם. האם אתם מכירים מצבים דומים מהחיים שלכם או של החברים שלכם? ספרו על כך.
- איך בחברה שלנו מקבלים את ה"אחר"?
- למה קשה לנו לקבל את מי ששונה מאתנו?
- מה, לדעתכם, אנחנו מפסידיים כשאנחנו לא מקבלים את מי ששונה מאתנו?

הסבירו לתלמידים:

הנטייה הטבעית שלנו היא לשפוט אנשים חדשים שאנחנו פוגשים בעיקר על פי רושם חיצוני והקבוצה אליה הם משתייכים. אנחנו מתבססים בדרך כלל על אמת חלקית או על חוסר ידע, בגלל הצורך שלנו להבין את העולם ולדעת מי "טוב" ומי "רע". אך לעתים קרובות הנטייה הזאת, שהיא טבעית והישרדותית, מובילה אותנו להחליט החלטות לגבי אנשים, מבלי שנכיר אותם באמת. הנטייה הזאת עלולה לגרום לנו לפגוע באחרים, וגם למנוע מאתנו את האפשרות להכיר אנשים שיכולים לתרום לנו, ללמד אותנו ולהעשיר אותנו.

המלצה:

הציגו לתלמידים סרטונים נוספים בנושא פלורליזם:

http://video.cet.ac.il/VideoPlayerHTML5.aspx?xmlConfigPath=civic/2011/civic_the_same_mdi.xml

<https://youtu.be/CGL7BgtSNr8>

הציעו לתלמידים לתכנן סרטון משלהם בנושא רבגוניות וחיים בחברה הישראלית בשיתוף, התחשבות וכבוד הדדי. אפשר לצלם סרטונים קצרים במצלמות הווידאו בטלפונים הניידים ולהעלות לרשת, כך שכל הכיתה תוכל לצפות בהם.

שקופית 3 – מה דעתכם?

בשקופית זו התלמידים מביעים את דעתם על כמה היגדים העוסקים בחברה מגוונת. אפשר לבקש מהתלמידים להצביע עבור ההיגד שעמו הם הכי מסכימים, לספור את התשובות ולסמן.

שאלו את התלמידים:

- מה תמונת המצב בכיתה שלכם?
- האם הופתעתם מהתוצאות?
- האם אתם מרוצים מהתוצאות?
- הייתם רוצים לשנות או לשפר משהו בתוצאות?

- האם, לדעתכם, הסרטון והדיון שקיימנו בתחילת הפעילות השפיעו על העמדות שלכם? מדוע?
- אם הייתם מעבירים שאלון כזה בבית הספר, מה לדעתכם היו התוצאות?

שקופית 4 - אחדות או גיוון

בשקופית זאת התלמידים יוכלו לבחור בין שתי תמונות – בתמונה אחת מוצגים אנשים זהים לגמרי ובשנייה – מגוון של אנשים .

כדאי לדון בהבדלים בין התמונות ולשאל:

- האם כל האנשים בתמונה הימנית בהכרח דומים זה לזה? במה הם דומים? יכול להיות שהם גם שונים? במה?
- אם כולנו היינו שכפול זה של זה, כמו בתמונה הימנית, מה היה קורה?
- האם כל האנשים בתמונה השמאלית בהכרח שונים זה מזה? במה הם שונים? יכול להיות שהם גם דומים? במה?
- האם החברה שלנו דומה יותר לתמונה הימנית או לתמונה השמאלית? והכיתה שלנו?

בלחיצה על כל תמונה יגיעו לשאלון עמדות מתאים.

בעקבות התמונה המציגה אחדות, יעלו שאלות בנושא הומוגניות ואחידות.

שאלות לדיון:

אם הייתי באה לכיתה וכולכם (התלמידים) הייתם זהים לחלוטין, מה לדעתכם היה קורה? מהם לדעתכם היתרונות של חברה הומוגנית? ומהם החסרונות?

בעקבות התמונה המציגה גיוון, יעלו שאלות בנושא חברה רבגונית. אפשר גם לבדוק את העמדות ביחס לשתי הגישות – ולהיכנס לשתי התמונות בהתאם לזמן העומד לרשותכם.

- מהם לדעתכם החסרונות של חברה הטרוגנית? ומהם היתרונות?

לסיכום, שאלו את התלמידים:

באיזה עולם הייתם מעדיפים לחיות? עולם הומוגני שבו כולם דומים זה לזה או עולם שיש בו מגוון של אנשים?

המלצות:

- אפשר לבקש מהתלמידים להכין קולאז' המבטא את העולם שהם היו מעדיפים לחיות בו.

• הצעה:

אפשר לקיים בכיתה דיבייט – אמנות הוויכוח והשכנוע :

לבקש משני תלמידים, האחד פתוח ומוכן לקבל והשני לא - לקיים ויכוח על פי כללי הדיבייט:
 כל אחד מציג את הטענות שלו במשך דקה.
 כל צד עונה לצד השני במשך חצי דקה.
 חלקו לכל תלמיד דף הנחיות שיעזור לו לשכנע בעמדתו:

דף הנחיות לבניית טיעון משכנע בנושא - בעד/נגד חברה מגוונת

1. איזה משפט בנושא ימשוך את תשומת הלב של הילדים ויגרום להם לתמוך בעמדה שלכם?
2. שתפו - אילו רגשות מעורר בכם הנושא? (כעס, שמחה, עצב, רוגז, אדישות, אחר) הוסיפו את הרגש לנאום שלכם.
 רק המחשבה על.... מעוררת בי....
 אני חושב/ת על..... ומרגיש.....
3. מה, לדעתכם, הקבוצה השנייה תגיד על הנושא? מה תענו לה?
4. נסו להביא ציטוטים של מומחים לנושא.
 פסיכולוגים/רופאים/מרצים אומרים ש...
 5. הוסיפו משפט חזק לסוף הנאום.

שקופית 5 – החברה הישראלית - חברה רבגונית

החברה הישראלית - חברה רבגונית

שקופית זאת היא קולאז' תמונות של החברה הישראלית.

מומלץ לשאול את התלמידים:

- אילו קבוצות ואנשים אתם מזהים בתמונה?
- אילו קבוצות מאלה שבתמונה אתם פוגשים בסביבה שלכם?
- מי הכי דומה לכם בתמונה?
- מיהם "האחרים" בתמונה?
- איך אתם מרגישים כשאתם מתבוננים בתמונה?
- אילו קבוצות או אנשים "אחרים" יצא לכם להכיר? ספרו על כך.

הסבירו לתלמידים לקראת המעבר לשקופית הבאה: ישראל היא חברה מגוונת ופולורליסטית. יש בה אזרחים יהודים וערבים, חילוניים ודתיים, יהודים שהגיעו מארצות שונות, ערבים בני דתות שונות וגם מהגרי עבודה ופליטים. כאן נולדנו ואלה פני החברה. בשקופית הבאה נבדוק איך אפשר לחיות יחד בשיתוף, בהתחשבות ובכבוד הדדי.

המלצה: אפשר לבקש מהתלמידים להכין בקבוצות קולאז' של החברה הישראלית.

שקופית 6 - חיים יחד בשיתוף, בהתחשבות ובכבוד הדדי

בשקופית זאת מוצעים רעיונות שונים לעידוד קבלת השונה. הקלקה על כל דמות פותחת רעיון אחר.

בנוסף, התלמידים מוזמנים לכתוב על גבי המצגת רעיונות נוספים משלהם.

מומלץ לחלק את הכיתה לקבוצות. כל קבוצה תבחר בדרך הטובה ביותר לדעתה מבין אלו שהציגו הדמויות בשקופית, ותציע הצעה נוספת משלה לחיים יחד בשיתוף, בהתחשבות ובכבוד הדדי.

הצעה: נציג של כל קבוצה ייגש למצגת, ילחץ על הדמות שמציגה את הרעיון הטוב ביותר לדעת הקבוצה, ו/או ירשום את הרעיון הנוסף של הקבוצה.

שאלות לדין:

- למה בחרתם במסיח הזה ?
- או
- למה הצעתם את ההצעה הזאת?

הציעו לתלמידים לפנות לגורם מתאים ולהציע את ההצעה שלהם במכתב – למשרד החינוך/תחנות טלוויזיה/פרסומאים וכו'

שקופית 7 - רבגוניות היא נכס!

בשקופית זאת שלוש תמונות המייצגות חברה רבגונית. הפסיפס מסמל חלקים השונים זה מזה ושומרים על ייחודם, אך מרכיבים יחד תמונה שלמה. המקהלה מסמלת מגוון של קולות ייחודיים ששיתוף פעולה ביניהם יוצר שירה משותפת, והסלט מעביר מסר דומה – ירקות מגוונים וייחודיים שכל אחד מהם תורם לטעמו של הסלט והופך לחלק ממנו, אך גם שומר על צורתו המקורית.

מומלץ לשאול את התלמידים:

- למה לדעתכם התמונות האלה נבחרו כדי לייצג חברה רבגונית?
- מה יקרה בכל אחת מהתמונות אם כמה חלקים יוצאו ממנה?
- האם החלקים בכל תמונה משתנים כשהם חלק מהשלם, או שומרים על ייחודם?
- איזה מסר לדעתכם מעבירות שלוש התמונות לגבי חיים בחברה רבגונית?

מומלץ לבקש מהתלמידים להתחלק לקבוצות ולהציע משפט שיעביר את המסר שלהם בנושא פלורליזם ורבגוניות. נציג מכל קבוצה ייגש ויציג את הכרזה עם המסר.

תוכלו להדפיס את הכרזות ולתלות אותן במסדרונות בית הספר, באמצעות שמירת השקופית כתמונה על המחשב שלכם.